

Iskra

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ZP ISKRA KRANJ
ŠTEVIKA 11. — LETO XII. 24. MARCA 1973

Iskrin poslovni center — zahteva hitrega razvoja podjetja

● Zdaj za najemne in vzdrževanje najetih tujih poslovnih prostorov skoraj 9 milijonov dinarjev letno ●

Razvoj Iskre je zlasti zadnja leta izredno hiter, skokovit in vsestranski. Tudi prihodnji razvoj predvideva nadaljnjo rast naše firme v vseh smereh. Ta rast mora biti trajna, skladna in organizirana. Upoštevati mora potrebe razvoja in raziskovanja, proizvodnje in prodaje, kakor tudi potrebe poslovnega, organizacijskega in upravnega značaja. Prav tako pa mora biti ta razvoj ekonomičen, t. j. učinkovit, sodoben in cenen.

Med te zadnje pogoje sodi tudi odločitev delavskega sveta združenega podjetja Iskra v decembru leta 1970, ko se je po vsestranski oceni možnosti in prednosti odločil za odkup in dograditev stolpnice B na Trgu revolucije v Ljubljani, kot svojega projektivno-poslovnega centra, v katerem bodo našle možnost za še boljše in učinkovitejše delo vse tiste službe in dejavnosti ZP Iskra, ki so odgovorne za poslovno dejavnost ZP.

Doslej so bile in so razne dejavnosti Iskre dobesedno razmetane na 35 različnih lokacijah in je povsem razumljivo, da vse to ne pogojuje zadostne in potrebne učinkovitosti ter medsebojne povezanosti, razen tega pa je cena te razdrobljenosti občutno visoka. Naj bo vsakomur v premislek podatek, da nas sedaj najemnine za poslovne prostore na teh 35 lokacijah, pa stroški telefona in kurirjev zaradi oddaljenosti vseh teh služb, kakor tudi stroški čiščenja, stroški za varnost in vzdrževanje teh prostorov letno stanejo blizu 9 milijonov din (novih!). Upoštevajoč to številko, lahko rečemo, da se bo naša stolpnica na Trgu revolucije takorekoč izplačala sama v sorazmerno kratkem času, v prihodnjih nekaj letih.

Vse od sklepa delavskega sveta ZP Iskra naprej, tečejo pospešena dela na tej naši stolpnici po programu in, če bo temu ustrezno pritekalo tudi denar, ki je potreben za izgradnjo tega našega centra, potem lahko računamo, da bo na pomlad prihodnjega leta stolpnica povsem usposobljena za vselitev, torej za opravljanje svojega namena in funkcije.

V zgodovini tako velikih firm, kamor se v svetu že lahko prišteva Iskra, take poslovne objekte gradijo samo enkrat in v njih mora biti izražena preteklost in prihodnost firme. Glede na pogoje, ki so se nudili Iskri z odkupom omenjene stolpnice in če upoštevamo nujnost in obsežne ambicije za nadaljnji razvoj celotne Iskre, so čas, in pogoji, v katerih prihaja Iskra do lastne, osrednje in skupne poslovne hiše, najprimernejši in najbolj ekonomični. Prav zdaj pa so nam tudi najbolj potrebni skupni, funkcionalni in sodobno urejeni delovni prostori. Korist od tega bo imela celotna združena Iskra in zato razni dvomi, zaskrbljenost, očitki in podobno s strani nepoučenih, ali enostransko informiranih ter pritiski, ki se pojavljajo tu in tam, ne morejo koristiti nikomur in ničemu, najmanj pa združeni Iskri sami.

Skritih računov tu ni, karte so odprte za vse in o vsem. In prav zato ter na tej osnovi, je potrebna zavest in tudi ponos vseh delavcev v tovarnah in obratih Iskre, da zavestno gradimo nekaj, kar potrebujemo, kar bo naše in kar bo še bolj začrtalo in utrdilo Iskro v domačem in tujem poslovnem svetu, še stopnjevalo njen ugled, moč in procvit.

Do konca izgradnje nas loči še dobro leto dni. V tem času pa ne bodo zadoščali le omenjena zavest, moralna podpora in želje, da bi poslovni center čim prej izgradili, pač pa bo potrebno tudi razumevanje za materialne potrebe pri izgradnji tega centra pri vseh tistih, ki jih resnično drži in povezuje delo v ZP Iskra in ki si želijo nadaljnjo rast našega podjetja.

F. M.

Pismo sindikata ZP Iskra svetu Zveze sindikatov Jugoslavije

Problem terja hitro in učinkovito rešitev

V Iskrini delovni organizaciji EMO — Celje je v zadnjem obdobju prišlo do nevzdržnega stanja v proizvodnji pločevinastih sanitarnih izdelkov (obrat v Kruševcu). Vodstvo tovarne je še pred združitvijo z ZP ISKRA po vseh razpoložljivih upravnih poteh skušalo stanje odpraviti, vendar brez uspeha. (Podrobnosti okrog te problematike objavljamo v samostojnem zapisu o poslovanju EMO — Celje v l. 1972 — na str. 5).

S tem v zvezi je sindikalni odbor ZP Iskra, skupno z ostalimi prizadetimi proizvajalci sanitarnih pločevinastih izdelkov začel akcijo prek sveta zveze sindikatov Jugoslavije, ker kritični položaj na tem področju neodložljivo terja učinkovite ukrepe. O poteku akcije sindikata ZP bomo še poročali. Vsebina pisma je naslednja:

Prva konferenca sindikalne organizacije ZP Iskra, ki združuje 22.000 iskrinih delavcev — članov sindikata je na svojem celodnevem zasedanju dne 27. II. 1973 med drugim razpravljala na inciativo delegatov konference, o nevzdržnem položaju proizvajalcev pločevinastih sanitarnih proizvodov, zaradi nerazumljivega stališča Zveznega zavoda za cene.

Pri tem je konferenca ugotovila, da je to vprašanje, ki življenjsko zadeva interese Iskrinega kolektiva, še posebej delavcev Iskrine organizacije EMO Celje in njenega obrata v Kruševcu. Delavci obrata v Kruševcu zaradi nerazumljivega stališča pristojnih organov že od marca 1972

ne delajo in prejemajo minimalni osebni dohodek, ki se je v tem obdobju gibal med 600,00 in 900,00 din. Vsi zaradi tega nastali stroški pa bremenijo celotni delovni kolektiv EMO Celje.

To stanje pa povzroča tudi resne družbeno politične probleme, saj gre za medrepubliško proizvodno sodelovanje SR Srbija — SR Slovenija in ima zelo negativne posledice pri integracijskih procesih, še posebej sedaj ob uveljavljanju ustavnih amandmajev in ne nazadnje pri utrjevanju bratstva in enotnosti med našimi narodi.

Konferenca je ugotovila, da ta konkretni primer ni samo problem enakega kolektiva, temveč problem vseh proiz-

vajalcev te opreme v SFRJ. Nerazumljivo je bilo delegatom konference dejstvo, da je tovrstna proizvodnja v SFRJ zamrla, iste proizvode pa na veliko uvažamo, čeprav bi lastna proizvodnja po že sklenjenem sporazumu vseh proizvajalcev te opreme v SFRJ pokrivala potrebe našega tržišča ob isti kvaliteti izdelkov in z nižjimi cenami od uvoženih. Ob ugotovitvah, da cene samo za pločevinaste kopalne kadi niso bile usklajene od leta 1966 dalje in da je sedanja uradna cena med 250 do 300 din, cena istovrstnih uvoženih kopalnih kadi pa preko 1000 din in da veljavna cena ne dosega niti surovca (surovine) pa se tako negativno stališče pristojnega organa do naših upravičenih predlogov, zdi miho povedano vsaj nerazumljivo in neodgovorno. Zato menimo, da takšna politika ni v skladu s prizadevanji za stabilizacijo našega gospodarstva in da je prav tako v nasprotju s politiko gradnje cenjenih stanovaljskih kapacitet.

Konferenca je ugotovila, da so odgovorni organi Iskra EMO Celje storili vse, kar je možno v okviru zakonskih predpisov storiti, da se doseže rešitev tega problema, ki je po našem globokem prepričanju tako v interesu naše samoupravne družbe, kot neposrednih proizvajalcev. Ta prizadevanja kolektiva ISKRA — EMO Celje so trajale 2 leti in kljub dobljenim soglasjem vseh upravičenih in zainteresiranih niso bila uspešna. Ker delavci Iskre in ostalih proizvajalcev te opreme nimamo več rešnih možnosti se neposredno obračamo na svoj sindikat, da z vsjo odgovornostjo prouči problem in nemudoma prevzame vse možne ukrepe.

Še posebej konferenca opozarja na nevzdržnost in akutnost situacije, ki bo ob ne-rešitvi zadeve imela izredno hude politične in gospodarske posledice.

Svet Zveze sindikata Jugoslavije seznanjamo tudi z vlogo naše delovne organizacije ISKRA — EMO Celje na Zvezni izvršni svet z dne 12. 2. 1973, v kateri je kompleksno obdelana problematika proizvodnje pločevinastih sanitarnih proizvodov in tudi podan historiat prizadevanja ISKRA — EMO Celje, da bi zadevo uredili. Pripominjamo, da na to vlogo še nismo dobili nikakršnega odziva. Iz teh razlogov je konferenca sindikata Iskre soglasno sklenila, da se o tem obvesti Zveza sindikatov SFRJ in prosji za takojšnje ukrepanje v izogib negativnim ekscesom ki so že na obzoru.

Seja poslovnega odbora ZP

Poslovni odbor ZP Iskra je imel svojo 17. redno sejo 16. marca v Trbovljah. Osrednja razprava je bila ob tej priložnosti posvečena predlogu gospodarskega načrta ZP Iskra za letošnje leto, nadalje pa vprašanju koriščenja sredstev GDK in pripravam na razgovore med Iskro in Ljubljansko banko. Spricho obsežnejšega zapisa o seji PO ZP smo le-tega odložili za prihodnjo številko Iskre.

TV oddaja »Mi med seboj« o Iskra-IEZE

Ljubljanska televizija je v torek, 20. marca zvečer imela na sporedu že dobrodu udomačeno oddajo »Mi med seboj«, katero je njena ekipa posnela v novi proizvodni halji tovarne IEZE — TOZD Avtomatika na Pržanu, v sodelovanju s slovensko izdajo tednika »Komunist« in občinskega komiteja ZKS Ljubljana — Šiška ter družbeno-političnih organizacij IEZE. Organizatorji oddaje so Iskra — IEZE izbrali spricho tega, ker je tu uveljavljanje ustanovnih dopolnil najdlje, saj so na osnovi temeljnih analiz in razdelitve sredstev po TOZD dosegli ugodne pogoje za samoupravno povezovanje TOZD v branžno organizacijo.

Osnovni namen te oddaje naj bi bil pogled na sedanjo raven uveljavljanja ustavnih dopolnil v bivših tovarnah ZP Iskra — Elementi in Avtomatika, kjer so z letošnjim letom začele temeljne organizacije združenega dela in se med seboj samoupravno povežale v prvo od predvidenih petih, ali šestih branžnih organizacij v ZP Iskra.

Razumljivo — uro in četrtrajajoča oddaja ni zajemala zgolj vprašanj o novih oblikah samoupravne organiziranosti v tej naši tovarni, pač pa so številni razpravljavci iz vrst delavcev 9 temeljnih organizacij združenega dela IEZE to priložnost izrabili v dobršni meri za dokaj (Dalje na 5. str.)

Samoupravni profili našega marketinga

Samoupravna prerazvrščanja v Iskra Commerce so rezultirala v izoblikovanje petih temeljnih organizacij združenega dela — štiri operativne in peta kot TOZD skupnih služb. Po čudnem naključju je bila dejavnost s še bolj čudnim imenom — Sektor servisnih služb marketinga — pridružen TOZD branžne prodaje (bivše veleprodajne direkcije). Takšna rešitev, upajmo, ne zmanjšuje obveznosti marketinškega sektorja do drugih organizacijskih enot združene Iskre.

SERVISIRATI POMENI OHRANJATI OBSTOJEČE STANJE

V dosedanji centralizirani organizacijski strukturi Iskra Commerce je bila marketingu odmerjena »servisna« vloga, ne da bi bila pri tem točneje opredeljena poslovna razmerja med njim in drugimi organizacijskimi enotami združenega podjetja. Dejavnost sektorja je bila usmerjena na področje ekonomske propagande, tržnih raziskav in industrijskega oblikovanja.

Obstoječi repertoar marketinških storitev ni mogel sproti zadovoljevanju naraščajočih potreb proizvodnih in komercialnih organizacij združenega podjetja in ne nuditi zanesljivih kompleksnih naporov za oblikovanje poslovne politike in strategije kot je to predvideno v Statutu podjetja. Na (ne)srečo pa tudi ni bilo takšnih izrazitih zahtev: ne s strani podjetja kot celote in ne s strani njegovih organizacijskih enot. Kajti tržna usmerjenost še ni postala vedno in povsod osnovno vodilo naših gospodarskih in poslovnih snovanj. Kot eden izmed do-

kazov, da je temu tako, je dejstvo, da je skoraj polovica namenskih sredstev predvidena za gospodarsko precej amorfno »institucionalno propagando«, ki pomeni toliko kot nič, če za njo ni ostro zastavljenih poslovnih ciljev.

Takšnemu stanju gre na roko tudi proračunski način alimentiranja marketinške dejavnosti, ki po drugi strani pogojuje njen »servisni« položaj. Relativno »udobje« je sektor tudi dosedaj plačeval z neprijetnim občutkom, da je potreben »vsem in nikomur« in da je bil nenehna tarča očitkov, da na njegovem področju ni storjenega ničesar, kar bi dalo podjetju ustrezno tržno prodornost. Vprav odsotnost tržnega vrednotenja marketinških storitev (zakon ponudbe in povpraševanja) in kontrole doseženih rezultatov je botrovala sprotne razvrednotenju opravljenega dela in nenačrtovanosti v izrabi proračunskih sredstev — stanje, ki ga v bodoče ne bo mogoče vsklajevati s pravili samoupravnega obnašanja. Čeravno »izgubljen v vesolju« komercialnih in gospodarskih po-

(Dalje na 6. strani)

V februarju še vedno zaostanek za proizvodnim načrtom

V mesecu februarju nismo izpolnili predvidenega dinamičnega načrta proizvodnje, saj so bile sprejete naloge v odnosu na celotni obseg dosežene le s kazalnikom 88,69. Pri tem ugotovljamo, prav tako kot v januarju, boljši uspeh v proizvodnji, ki je bila namenjena za potrebe domačega trga in, kjer smo izdelali 89,72 % načrtovanih izdelkov, dočim smo izvozno nalogo opravili le za 84,60 %. S tem je obstala kumulativna skupne proizvodnje za januar — februar na kazalniku 83,08, pri tem pa je bil del načrta za domače kupce izpolnjen za 87,42 % in drugi del za izvoz le za 64,60 %.

Tako slabemu startu v letošnjem letu botrujejo predvsem štirje elementi, ki jih nismo dovolj ali pa pravilno upoštevali pri sestavljanju letnega proizvodnega načrta, oz. pri načrtovanju mesečne dinamike.

Kot prvo moramo ugotoviti, da je bil že sam trend rasti proizvodnje predviden za začetno obdobje, postavljen s prevelikim optimizmom in zato tudi preveč strmo. To nam najlepše ilustrirajo podatki, da je bila proizvodnja v februarju za 22,9 % višja kot v predhodnem mesecu, da je bila po svoji ravni doslej najvišja in je že skoraj

doseženo enakomerno mesečno povprečje za leto 1973, da pa kljub temu za 11,31 % zaostajamo za dinamičnim načrtom. Tudi produktivnost na enega zaposlenega je v ugodnem porastu, kar spet kaže, da je vzrok neizpolnjevanja načrta v ugotovljenem in omenjenem dejstvu, ne pa v slabši organizaciji operativnega dela in manjših delovnih naporih kolektiva.

Drugi element, ki je negativno vplival na izpolnjevanje načrta, pa je pomanjkanje definitivnih naročil, predvsem za izvoz. Za načrtovano proizvodnjo relejev za ZSSR še ni podpisana ustreza pogodba, čeprav smo ocenjevali, da bomo v lanskem letu začeli posel nadaljevati tekoče tudi letos, kar je kupec nakazoval, ne pa tudi realiziral. Ta izpad je bil predvsem na začetku zelo občuten, saj je bila ta proizvodnja zares velikoserijska in smo jo lahko zelo uspešno realizirali.

Pomanjkanje definitivnih naročil, posebno v odnosu na načrtovano strukturo, se kaže tudi na nekaterih drugih področjih in je prav tako vplival na nižje izpolnjevanje načrta v začetnem obdobju. Vendar smo tu laže vsaj delno zapolnili vrzel in z dobrim posluhom za potrebe trga skoraj v celoti izločili negativni vpliv teh odstopanj.

Tretji element, ki nam je zelo zaviralno deloval pri izpolnjevanju načrta, je bila nezadostna, neusklajena in prepočasna dobava reprodukcijskega gradiva ter delno tudi lastnih polizdelkov, kar pa je na začetku leta pri statističnem načinu načrtovanja v celotnem našem gospodarstvu značilna hiba. Vendar bi morali navkljub tej hibi zaostriti, bolj kot doslej, notranjo odgovornost, saj nam praksa potrjuje, da lahko skoraj vse težave rešimo na »intervencije od zgoraj«, medtem ko jih v rednem delu ne

moremo ali ne znamo. Zavedati pa se moramo, da sledijo takšne intervencije navadno šele tedaj, ko voda že teče v grlo in, ko je zastoj že tu. Posebno kritično je stanje tedaj, če je gradivo namenjeno za lastne polizdelke, ali začetne faze montaže, kjer moramo računati na dodatne težave v proizvodnem ciklu, ki je bil z zakasnitvijo začetka bistveno moten.

Kot četrti zaviralni element, katerega smo pač v načrtu pre malo upoštevali, je kopica tehnično — tehnoloških težav, ki so se pojavljale že v zadnjem obdobju preteklega leta, pomnožilo pa jih je zaposlovanje in uvajanje novih kadrov v proizvodnjo. Prvi del problematike v proizvodnem načrtu ni mogel biti zajet, drugi del pa je bil upoštevan le v povprečnem letnem presegu norm, ne pa dovolj dinamično prav v uvajalnem obdobju, ki se je iz konca lanskega leta vleklo tudi v začetek letošnjega. Tako je bila načrtovana še večja storilnost, kot pa smo jo dejansko uspeli doseči in je pri celotnem spletu proizvodnih težav, ki smo jih predhodno omenili, pravzaprav odlična.

Vseh naštetih bistvenih vzrokov, ki vplivajo na razkorak med dinamičnim načrtom in realizacijo, sicer ne bomo mogli takoj odstraniti in nam bodo šele tudi v naslednjih mesecih povzročali težave. Vendar s tem, da jih poznamo in, da jih bomo še podrobneje razčlenili, vsak na svojem področju, bomo lahko uspešno pristopili k njihovem odstranjevanju, oz. k zmanjševanju njihovega vpliva na izpolnjevanje načrta. To je operativna in dnevna naloga — posebej za vse organizatorje, oskrbovalce in pripraviljalce proizvodnje.

Po posameznih skupinah izdelkov je bil načrt v februarju (s kumulativno) izpolnjen takole:

	kazalnik za mesec v %	izpolnit. kumul. v %
A. Domači trg		
— stikalni aparati	27,79*	79,41
— industr. elektronske naprave	79,15	88,20
— zaščitni relezi, elementi		
— avtomatike in signalne naprave	93,95	85,06
— rezervni deli in usluge	102,95	100,50
B. Izvoz		
— industr. elektronske naprave	138,72	77,15
— zaščitni releji, elementi		
— avtomat. in signal. naprave	69,20	60,01

Tudi ti podatki, ki kažejo na zelo enakomerno izpolnjevanje načrta po posameznih skupinah, dajejo določeno gradivo, ki naj služi za razčle-

nitev vzrokov za zaostanke in za definiranje operativnih planskih nalog za tekoče obdobje, ki je neposredno pred nami.

—L—

Proizvodnja ZP v februarju 1973

Organizacije	IZPOLNITEV v 000			ODNOSI v %		
	I-II/72	I-II/73	mesečna	odnos do mes. plana	I-II/73 let. plan	I-II/72
1	2	3	4	5	6	7
Elektromehanika	81.153	99.489	50.895	107,8	17,2	122,6
IEZE	51.173	60.195	30.411	82,5	12,7	117,6
Sprejemniki	12.370	13.360	6.395	75,9	12,1	108,0
Aparati	26.620	31.086	17.555	93,6	14,9	116,8
Avtoelektrika	29.608	32.404	17.611	101,1	15,1	109,4
Elektromotorji	19.341	21.002	11.745	83,6	12,0	108,6
Naprave	3.551	8.596	4.557	79,5	11,0	242,1
Elektronika	3.574	3.024	1.614	125,5	7,9	84,6
Kondenzatorji	9.447	13.400	6.203	91,0	16,0	141,8
Instrumenti	6.617	7.159	3.661	98,9	15,5*	108,2
Polprevodniki	4.201	9.432	5.202	72,3	7,0	224,5
Usmerniki	4.821	3.702	2.775	107,8	12,0	76,8
Gospodinjski aparati	10.222	24.378	11.486	106,7	20,2	238,5
Industrijska oprema	1.448	1.854	727	67,3	10,8	128,0
Antene	1.200	1.392	750	94,1	11,1	116,0
Orodjarna	866	1.267	499	37,2	8,7	146,3
TOVARNE SKUPAJ	266.212	331.740	172.086	93,5	14,2	124,6
ZZA	8.919	11.374	6.142	106,8	13,9	127,5
Commerce — proizv. dej.	8.130	9.747	5.308	96,3	13,3	119,9
Commerce — inženiring	42.830	40.259	23.591	97,4	11,6	94,0
CAOP	500	630	330	110,0	14,9	126,0
SKUPNE SLUŽBE SKUPAJ	60.379	62.010	35.371	98,8	12,3	102,7
ZDRUŽENO PODJETJE	326.591	393.750	207.457	94,4	13,8	120,6
EMO	55.783	64.192	34.307	94,5	14,1	115,1
ZRUŽENO PODJETJE z EMO	382.374	457.942	241.764	94,4	13,9	119,8

Dokaj uspešno poslovanje v letu 1972

Gospodarjenje v letu 1972 je bilo dokaj uspešno, kljub težavam, ki so se pokazale v nestabilnosti gospodarstva, nelikvidnosti in zamrzovanju cen. Tovarna se je borila z njimi tako, da smo se poskušili prilagoditi zahtevam in situaciji, seveda ne vedno uspešno. Pri vseh artiklih so nastajali zastoji, ponekod krajši, druge spet daljši. Zato so nastala določena odstopanja od planiranih postavk, manj v proizvodnji in več v stroških.

Kljub temu pa je bilo proizvedeno več kot leto poprej in končni rezultati so bili boljši. V letu 1972 je obdržan celotni proizvodni program, ki vsebuje pet različnih artiklov iz programa zabavne elektronike. Novih artiklov ni bilo. Izvršene so izboljšave starih. Tako je na trg poslan nov tip televizijskega sprejemnika (ARIES).

Ze pri planiranju proizvodnje v letu 1972 smo izhajali iz realnih možnosti, ne obstoječih proizvodnih kapacitet, temveč razpoložljivih obratnih sredstev. Tako je bilo planirano le 3% povečanje proizvodnje v letu 1972. Realizacija tega plana, ki je dosežena s 101% kaže, da je previdno planiranje bilo upravičeno. Srečali smo se z nerешljivimi problemi okrog nabave repromateriala, zaradi nelikvidnosti, v proizvodnji električnih brivnikov pa zaradi pozorne dobave brivskih kaset.

Planirali smo 120.000.000 din
Realizirali 117.320.000 din

Struktura proizvodnje se iz leta v leto menja v korist elektronike. Tako proizvodnja TV sprejemnikov znaša že 46% celotne produkcije tovarne in kaže tedensko naraščanje.

V tako nestabilnem obdobju za gospodarstvo nam je uspelo obdržati stroške na planirani ravni s tem, da so nekateri stroški bili previsi-

ki, drugi spet nižji. Spričo zastarane opreme so najbolj narasli stroški vzdrževanja in popravil, medtem ko so stroški za izdelavni material, reprezentanco in potne stroške bili nižji od planiranih.

Investicijska sredstva so bila uporabljena pretežno za modernizacijo proizvodnje tako, da novih kapacitet nismo gradili. Za modernizacijo režijskega poslovanja, investicije so bile uporabljene le v skromnem znesku. Modernizacija proizvodnje se izvaja postopoma z uvajanjem tipiziranih strojev za obstoječo proizvodnjo. V letu 1972 so to bili brizgalni stroji. Modernizacija režije poteka z uvedbo mehanografske obdelave podatkov. V letu 1972 smo prešli na krmiljenje proizvodnje preko računalnika, tako da je odpadlo veliko administrativnega dela.

Osebnih dohodki so izplačevani v 100% višini in so se zelo približali višini določenih s samoupravnim sporazumom. Za polni delovni čas so znašali 1.631 din poprečno mesečno na zaposlenega, kar pomeni za 331 din več kot v letu 1971. Tudi struktura se je izboljšala, tako da so bili zelo redki delavci, ki so iz objektivnih razlogov prejemale manj kot 1000 din mesečnega osebnega dohodka.

Če rekapituliramo, vidimo, da je tovarna Avtomatika v letu 1972 poslovala uspešno, mogoče ne tako uspešno kot smo pričakovali, vendar za nestabilno gospodarsko situacijo, v kateri se nahajamo še kar dobro.

Ustvarjeno je bilo: Celotnega dohodka za 124.273.000 din ali za 5% več kot je planirano. Dohodek je bil presežen za 8%, dosežen je v višini 30.243.000 din. Dobiček je znašal 5.430.721 din. Od tega je izločeno za rezervni sklad 606.873 din za sklad skupne porabe 2.000.000 din in za poslovni sklad 2.823.848 din.

VIDAN Marin

Razprava ni posegla v globino problemov

● Osebnih dohodki so v Elektromehaniki dosegli ustrezno raven v primerjavi z drugimi grupacijami, vendar ta uspeh zmanjšujejo povečani življenjski stroški ● Investiranje ne sme negativno vplivati na normalno rast osebnih dohodkov ●

Kranj, 13. marca — Na občnem zboru sindikalne organizacije v tovarni Elektromehanika Kranj se je zbralo od 120 vabljenih 96 delegatov ter dokaj gostov. Referat o delu sindikalne organizacije je podal predsednik Vinko Šarabon, ki je med drugim dejal:

»Preteklo mandatno obdobje je bilo v političnem in gospodarskem pomenu izredno razgibano. Pobude so nosile politične organizacije, njihova odločnost nas je privedla do odločilnih sprememb na področju pojmovanja samoupravljanja in gospodarjenja, ter si s tem ponovno pridobile zaupanje delovnih ljudi. Naša organizacija v zadnjih dveh letih ni doživela nobenih organizacijskih sprememb po svojem sestavu niti v funkcionalnem smislu, že sedaj pa moramo skrbeti, da bomo organizirani v smislu koncepcij, izraženih na skupni seji sekretariata ZKS in republiškega sveta ZSS 19. februarja letos, organiziranost sindikata pa bo še natančneje

opredeljena na bližnjem 8. kongresu ZSS. V času kadrovskih in drugih priprav na kongres naj bi se delavci bolj množično vključevali v aktivnost, v vodstva sindikatov na vseh ravneh pa naj se zbere čimveč delavcev iz neposredne proizvodnje.

Samoupravni organi tovarne delujejo dobro morda jim manjka še malo več zavestne odločnosti in koordinacije. Tak primer so norme. Mi vemo, da je to izredno zahtevno in občutljivo področje, in prav zato moramo imeti to urejeno, saj vpliva na nagrajevanje, produktivnost in vrednotenje izdelave. Šibko je tudi programiranje delovne sile in poraba posameznih vrst sredstev v okviru celotne konstrukcije možnega oblikovanja in delitev sredstev. V zdajšnjih pogojih se moramo pripravljati na izboljšanje neposrednega upravljanja po obratih in področjih — bodočih TOZD. Če bo taka organiziranost dražja, bo moral biti tudi učinek take organizacije brez dvoma boljši.

» Elektromotorji « Železniki

Sodelovanje z Elektrokovinarjem iz Ptuja

Ker pri prodaji motorjev mora podjetje slediti povpraševanju kupcev in, ker so v tovarni »Elektromotorji« proizvodne zmogljivosti manjše od povpraševanja, je bil sklenjen poslovni dogovor o sodelovanju s podjetjem »Elektrokovinar« Ptuj. Poslovni partner bo po pogodbi sestavljal letošnjem letu okoli 6.500 motorjev. Osnovni material bo

nabavljal sam, ostali in polizdelke pa bo kupoval od naročnika. Motorji bodo izdelani po Iskrini tehnološki in konstrukcijski dokumentaciji.

Poslovni partner mora vse izdelane motorje prodati tovarni po cenah, ki so določene s pogodbo. Le-ta je veljavna za dobo enega leta, ki pa jo je mogoče podaljšati ali razveljaviti po predpisih splošnih uzanc.

Z večjo neposrednostjo bomo povečali tudi interes delavcev za sodelovanje v raznih organih.

Informiranje v naši tovarni ni povsem zadovoljivo. Kakšna sredstva in načine informiranja imamo, ne bi ponavljal, mislim celo, da je to dovolj dobro organizirano, vendar nismo zadovoljni. V zadnjem času smo bolj razvili informiranje z živo besedo na raznih sestankih in zborih. Z udeležbo nismo bili vedno zadovoljni, zato bomo spreminili čas organiziranja takih sestankov. Na zborih, sestankih in raznih zasedanjih dolbljene informacije bi bilo treba prenašati tudi na druge sodelavce. Okrepiti bo treba še pismeno obliko informiranja o vsem, kar je potrebno in kar zanima člane kolektiva in to v njim ustrezni obliki in jeziku.

Institucija samoupravnega sporazumevanja je po našem mišljenju v sedanji fazi še premalo in včasih neustrezno izrabljena. Z nekoliko manj tehnokratizma in birokracije bi tudi samoupravno sporazumevanje lahko pridobilo na veljavi. Dokaj takih sporazumov ima značaj ukrepov za stabilizacijo gospodarstva. Delitev dohodka na rovaš obnavljanja in širitve proizvodnje je prav gotovo škodljiva. Neusklajena potrošnja, večanje življenjskih stroškov itd., prav gotovo zahteva korenite spremembe v obnašanju in ravnanju posameznih subjektov (gospodarski odnosi), ker tudi sindikat ne more vstrajati samo na eni poziciji, marveč je treba jemati gospodarsko stabilizacijo kompleksno, v katero morajo biti enako zainteresirano vključeni vsi dejavniki gospodarstva in negospodarstva. Tudi institucija samoupravne kontrole je premalo izkoriščena.

Pri programiranju kadrov smo nekoliko preveč usmerjeni v ekstenzivnost, v pretirano zahtevnost delovnih mest in neselektivno razporejanje glede na potrebe ter sposobnosti posameznikov, zato nam tudi razna strokovnost ne daje toliko kot od nje pričakujemo.

Včasih smo tudi neenotni v ocenah pravilnosti nagrajevanja glede na ocene zahtevnosti delovnih mest in nato na ocene delovnih učinkov. Delovni pogoji pri nas se izboljšujejo z zboljšanjem tehnologije in prostorov, veliko truda pa bo ob taki širitvi proizvodnje treba vložiti tudi v enakomernost dela z manj nadurami, zlasti ob prostih sobotah. Izgube delovnega časa zaradi bolezni so v zadnjih letih narasle tudi relativno. Zavedati se moramo, da imamo od celokupnega števila zaposlenih več kot 58%

(Dalje na 6. strani)

Mladi v IEZE

Z ustanovitvijo branžne organizacije IEZE (industrije elementov in zabavne elektronike) so tudi mladi v bivših delovnih organizacijah Elementi in Avtomatika postavljeni pred nove organizacijske in delovne naloge. Kako so se lotili reševanja teh nalog in v koliki meri se zavedajo zahtevnosti sedanjega političnega trenutka bomo poskušali prikazati v pričujočem sestavku.

Kljub temu, da organizacijska shema na ravni branže še ni dodelana mladi v IEZE ne drže križem rok, nasprotno njihova aktivnost bi lahko

bila mnogim drugim mladinskim organizacijam za vzor.

Veliko težav jim pri usklajevanju akcij med posameznimi mladinskimi konferencami pod TOZD povzročajo ravno velika medsebojna oddaljenost teh TOZD. Da pa ne bi akcije zaradi tega problema do njegove primerne rešitve (to bo rešeno na branžni konferenci mladine) zamrle, so mladinci iz TOZD ljubljanskega območja uskladili svoje akcije prek časopisnega koordinativnega organa SLR (svet ljubljanske regije). Kot začasni izhod je bila ustanovitev SLR gotovo ena najpri-

mernejših rešitev, kar dokazuje tudi več uspešno izvedenih akcij v času dveh mesecev. Seveda je takšno področno delovanje, kot smo že omenili, lahko le začasna rešitev in bo morala branžna konferenca, ki bo izvedena v aprilu, podati rešitev za učinkovito sodelovanje tudi ostalih dve mladinski konferenci v TOZD na Dolenjskem.

Ena prvih akcij novoustanovljenega SLR je bila izvedba obširne ankete med mladimi IEZE. Vprašanja ankete so zajemala področje družabnega življenja, izobraževanja, športa, socialno ter družbeno-politično problematiko. Rezultati ankete bodo v veliko oporo pri nadaljnjem

delovanju ne samo mladinske organizacije temveč tudi drugih družbenopolitičnih organizacij ali strokovnih služb. Ker menimo, da je rezultate ankete mogoče posplošiti in prilagoditi potrebam in razmeram v ostalih Iskrinih tovarnah, ki bi se lahko neposredno okoristile z njimi in si prihranile zamudno in težavno delo ob pripravi in izvedbi ankete, bomo objavili v eni prihodnjih števil Iskre.

Po uspešno izvedeni anketi je bilo delovanje SLR usmerjeno k pripravi in izvajanju mladinskih konferenc po TOZD. Konferenca in volitve v MK so bile dosedaj že izvedene v TOZD Zarnice in Av-

(Dalje na 6. strani)

»Elektromotorji« Železniki

Z veseljem po snežnih poljanah

Maks Jelenc, orodjar v tovarni »Elektromotorji« Železniki je nasmejan, miren enaindvajsetletni fant, ki malo govori, pa veliko pove. Je pač doma iz Dražgoš, kjer so doma klenj možje dejani. Prosil sem ga za razgovor, pa je bil takoj »za«.

»Maks, kako ste začeli s smučarskim teki?«

»Doma sem v Dražgošah, pod legendarno Jelovico, kjer je vsakoletni biatlon. Od daleč sem občudoval smučarske tekače s puškami, ki so se poganjali v zimsko lepoto. Smučal sem že v otroških letih. Nastopil pa sem prvič na šolskem prvenstvu v Železnikih, ko sem bil star 13 let. Isto leto sem se vpisal tudi v kranjski smučarski klub »Triglava« in tam sem še danes.«

»Vaš prvi večji uspeh?«

»Dober plasma sem prvič dosegel na vidnejši smučarski prireditvi ob srečanju pionirjev Zagreba in Triglava. Vmes pa sem že kot pionir nastopal za klub in bil prvi.«

»Kdaj ste prišli v državno reprezentanco?«

»Pred petimi leti, ko sem nastopil v jugoslovanski mladinski reprezentanci na Švedskem.«

»Zakaj ste se odločili prav za smučarske teke?«

»To je kar tako prišlo. Veste, pa mi ni žal. Alpski smučarji »visijo ko salame« po pol ure in več pred žičnico, potem pa smučajo dorih pet minut, tekači pa smo ves čas v akciji in sredi lepote. Čeprav sem bil na šolskem pionirskem prvenstvu prvi v skokih na 20-metrski skakalnici, pozneje ni bilo prilike za resnejše treniranje.

»Kaj menite o smučanju pri nas?«

»Ja — to vzame precej časa in zahteva precej napora. Pri nas še ni tako velikih potreb po svežem zraku in nedotaknjeni naravi kakor v asfaltni džungli zahodne Evrope. Primer: V Bohinj nas je prišlo gledat 100, v Švici pa smo nastopili pred 3000 gledalci. Čas bo prinesel potrebe, le-te pa tradicijo.«

»Kako preživljate letošnji zimo?«

»Zelo živahno je. Veliko tekmujem doma in v inozemstvu.«

»Kako pa na vaše »potepanje« po svetu gledajo v »Elektromotorjih?«

»Veliko razumevanja imajo zame in za šport. V tovarni je mnogo zanimanja za nastope in uspehe. Fantje v oddelku se redno zanimajo, kako je kaj šlo. Redno tudi spremljajo uspehe v dnevnem časopisu. Tovarna mi pomaže z izrednimi dopusti, da lako nastopam.«

»Kaj ste našli v smučarskih tekih?«

»Mir, lepoto in ljudi, ki imajo vse to radi kakor jaz!«
K. F.

»Elektromehanika« Kranj

Ob rob občnemu zboru sindikata

Zadnji občni zbor sindikata Elektromehanika Kranj kot tribuna članov sindikalne organizacije ni izrazil hotenja članov sindikata in to zaradi napak, ki jih v bodoče ne smemo ponoviti. Katere so tiste stvari, ki bi jim morali dati več pozornosti:

— Za občni zbor je bilo izvoljenih samo 120 delegatov (2%), kar je vsekakor premalo, da bi lahko prišlo do izraza mišljene večine;

— Sestav delegatov so predstavljali delavci, ki delajo na odgovornejših delovnih me-

stih in malo je bilo ljudi iz neposredne proizvodnje, ki bi verjetno povedali več o problemih, kot je bilo povedano;

— Na zboru v razpravi ni bilo govora o gospodarski problematiki in samoupravljanju, kar je verjetno treba pripisati temu, da so bili materiali za občni zbor prepozno razdeljeni.

Zelimo, da bo v bodoče občni zbor sindikata zares tribuna članov, katerega zaključki naj imajo pomemben učinek.
—lin

Klub štipendistov ZP Iskra

Veliko problemov, malo rešitev

Že več kot eno leto imamo družbeni dogovor o štipendiranju in kreditiranju, ki naj bi uredil kadrovske politike pri nas, vendar moramo ugotoviti, da se v praksi še vedno srečujemo s problemi, ki nas prepričujejo, da na tem področju družbenega razvoja še ni vse tako kot bi moralo biti. Tudi v ZP Iskra je bilo delo z bodočimi kadri nekako v senci ostalih problemov in da študentom in dijakom štipendistom nismo posvečali dovolj pozornosti. Vsi ti odnosi so potekali po zastarelih pravilnikih, pa še teh se največkrat ni spoštovalo. V zadnjem času so se stvari sicer obrnile na bolje, vendar problem še vedno obstajajo. Nerešeni odnosi med štipenditorjem in štipendisti preprečujejo tesnejše povezovanje v delovnih organizacijah, s tem pa tudi enakopravno ustvarjanje samoupravnih odnosov v teh organizacijah. Višine štipendij tudi niso na zavirljivi višini, če jih primerjamo s štipendijami, ki jih razpisujejo druge gospodarske organizacije. Prav tako nastajajo problemi s sedanjo obliko počitniške prakse.

Ker menimo, da bi boljša obveščenost kolektiva doprinesla k hitrejši rešitvi nakananih problemov bomo predstavili klub štipendistov Iskre, ki je tudi eden izmed akterjev za reševanje problemov, njegovo delovanje in širšo družbeno vlogo.

KLUB ŠTIPENDISTOV ZP ISKRA (KŠI) je v okviru ZSJ organizacija vseh slušateljev visokih in višjih šol ter dijakov strokovnih srednjih šol, ki jih štipendira ZP Iskra. Najvišji organ kluba je skupščina kluba, ki se sestaja ob začetku vsakega študijskega leta, izredno pa po potrebi. Skupščina voli in razrešuje izvršni odbor, ki skrbi za reševanje delovnega načrta kluba in odloča o zadevah, za katere ga skupščina pooblasti. Izvršni odbor KŠI je ustanovil tudi ožjo organizacijsko skupino (pododbor), ki deluje na Poklicni šoli Iskra v Kranju z namenom, da rešuje problematiko štipendistov na tej šoli.

Splošne naloge kluba vsebujejo seznanjanje z matičnim podjetjem, s prakso samoupravljanja v podjetju in s problematiko na področju za katerega se štipendist usposablja. KŠI organizira medsebojno spoznavanje članov kot bodočih delavcev v ZP Iskra, enakopravno sodeluje s komisijo za štipendije pri reševanju problemov štipendiranja na osnovi dogovarjanja. Organizira tudi strokovno izpopolnjevanje članov izven rednega študija in opravlja druge ustrezne dolžnosti na iniciativo svojih članov in podjetja Iskra.

IO KŠI trenutno analizira študijske probleme na posameznih fakultetah in srednjih

šolah, kjer se šolajo njihovi člani. Problemov ni malo, med njimi je tudi pomanjkanje pisalnih strojev na administrativnih šolah, ki so potrebni za delo bodočih Iskrih administratorov. KŠI prosi vse organizacije v ZP Iskra, ki imajo ekonomsko odpisane način stimuliranja študentov, vendar še uporabne pisalne stroje, naj to sporočijo, da bi jih odkupili.

Druga točka, ki je redno na dnevnem redu sej IO KŠI, je pravilnik o štipendijah. Problematičen je predvsem način stimuliranja študentov, kjer obstajata dve možnosti, ki pa imata svoje dobre, pa

tudi slabe lastnosti; stimulacija po hitrosti opravljanja izpitov in stimulacija po kvaliteti (oceni opravljenih izpitov).

Novi IO KŠI je s svojim delom jasno dokazal, da ni njegova naloga izveči čimveč koristi za njih same, pač pa njihovo delovanje teži predvsem v smeri zavzemanja za takšno reformo študija in odnosov z matičnim podjetjem, katerih rezultat bodo res dobri strokovnjaki. Takim težnjam in prizadevanjem pa je potrebno z vso resnostjo in zavzetostjo posvetiti več pozornosti.
Jože Poglajen

Uspešna proizvodnja v Elektromehaniki

PROIZVODNJA V FEBRUARJU

Februarski plan eksterne proizvodnje je presežen za 8,5 odst. Po dveh mesecih presežamo planirano vrednost za 8%, kar predstavlja 3,3 dnevno rezervo pri letošnji povprečni dnevni proizvodnji. Razen »Mehanizmov« so vsi obrati presežili mesečno plansko zadolžitev. Povprečna dnevna proizvodnja je letos za 35,5% večja od lanske. Stopnja povečanja se seveda nanaša na povečanje vrednostnega obsega, fizični obseg, vrednostni s stalnimi planskimi cenami pa je nekaj manjši.

PROIZVODNJA V FEBRUARJU

DE	%
El. ročno orodje	116,4
Števci	105,7
Stikala	103,8
Telefonija	103,8
Mehanizmi	91,3
Proizvodne storitve	131,1
SKUPAJ	106,4
Perles — kooperacije	159,9
VSE SKUPAJ	108,5

Obrat električnega ročnega orodja je februarško eksterno proizvodnjo, ki jo je dosegel z lastno proizvodnjo, presežek za 16,4%, vrednost izdelkov iz kooperacije s Perlesom pa je znašala 3.997.720 dinarjev. Zaradi nekaterih izpadov je bilo izdelanih več drugih izdelkov iz asortimenta električnega ročnega orodja.

Obrat števec je planirano proizvodnjo presežek za 5,7%. Obseg proizvodnje trifaznih števec je pri enotarifni izvedbi presežen za cca 20%, pri dvotarifni izvedbi je plan dosežen 100%. Enofazni števec pri enotarifni izvedbi je plan proizvodnje dosegel, pri dvotarifni pa je presežen za cca 20%. Plan proizvodnje stikalnih ur je realiziran 94 odst. zaradi pomanjkanja sestavnih delov. Sinhroni motor je tudi v februarju izpadel iz proizvodnje, ker s strani IC ni naročil. Planske količine pa so tako majhne, da

ima to nepomemben vpliv na vrednost proizvodnje.

Obrat stikal je februarski plan presežek za 3,8%. Vrednost dosežene proizvodnje v februarju ni bila tako ugodna, kot je bilo to v preteklih mesecih. Zmanjšanje gre predvsem na račun povečanja domače proizvodnje in zmanjšanje uvoženega blaga. Težave se še vedno pojavljajo zaradi pomanjkanja repromateriala in sestavnih delov — predvsem odlikov. Vse te pomanjkljivosti se odražajo predvsem v neizpolnjevanju asortimenta.

Obrat telefonije je mesečni plan presežek za 3,8%. Večji izpad pri nekaterih izdelkih je posledica prepozno došlega materiala. Po vrednosti je bilo to nadoknadeno z večjim številom PTI ter dočelavo zaostankov na javnem in zasebnem sistemu.

Obrat mehanizmov se je zelo približal predvideni vrednosti, ki je zelo visoka. Majhno razliko je povzročil izpad pri električnih stenskih urah.

DVOMESEČNA PROIZVODNJA

DE	%
El. ročno orodje	112,6
Števci	105,9
Stikala	107,9
Telefonija	107,5
Mehanizmi	101,5
Proizvodne storitve	112,3
SKUPAJ	108,0
Perles — kooperacije	99,9
VSE SKUPAJ	108,0

V kumulativni vsi obrati presežajo planirane vrednosti za prva dva meseca.

PRIMERJAVA Z LANSKO DVOMESEČNO PROIZVODNJO

DE	%
El. ročno orodje	130,5
Števci	118,6
Stikala	120,0
Telefonija	140,4
Mehanizmi	192,0
Ostale storitve	86,5
Proizvodne storitve	60,4
SKUPAJ	135,0

Težavam primeren uspeh v letu 1972

Delavski svet EMO je na eni zadnjih sej potrdil zaključni račun za leto 1972. To je sicer vsakoletna obveznost organa upravljanja, vendar nam zaključni račun po skrbni analizi pokaže marsikaj, zlasti pa podatke po katerih se da sklepati, zakaj je bil dosežen uspeh ali neuspeh v poslovanju v preteklem letu. Kot je bilo pričakovati, letošnja bilanca za leto 1972 ni nič kaj razveseljiva, saj ni ostalo za sklade skoraj nič, podjetje pa je potrebno obnove, če hoče doseči tisto stopnjo rentabilnosti, ki je potrebna za njegovo konkurenčno sposobnost na domačem in tujem tržišču.

Če pogledamo nekoliko globlje v dogajanja preteklega leta, boljšega uspeha ni bilo pričakovati. Posebej je treba omeniti kritično stanje v nabavi materiala, zlasti v obratu za izdelavo posode. Temu obratu je več mesecev primanjkovalo pločevine in plana zaradi tega ni mogel doseči tako kot je bilo predvideno.

Značilna je zelo visoka fluktuacija delovne sile v letu 1972, ki je močno vplivala na slabšanje poslovanja podjetja. Delavci iz neposredne proizvodnje so skoraj množično odhajali iz podjetja, nova delovna sila pa ni bila sposobna obvladati dela na zahtevnih delovnih mestih v proizvodnji. Njihov odhod so povzročili nizki osebni dohodki, pa tudi nezaupanje v nadaljnjo perspektivo podjetja.

Za obrat v Kruševcu, kjer izdelujejo kopalne kadi je znano, da ni obratoval skoraj

vse leto. Zaradi nizkih cen kopalnih kadi, je delavski svet sklenil ustaviti njegovo obratovanje, dokler se te cene ne uredijo.

Problematika cen kopalnih kadi in drugih sanitarnih izdelkov je po svoje dokaj zanimiva, pa tudi nerazumljiva glede na stališče nekaterih organov, ki o tem odločajo.

Proizvajalci kopalnih kadi in drugih sanitarnih izdelkov so si mnogo prizadevali, da bi se cene tem izdelkom primerno uredile, vendar, kot bomo videli iz naslednjih podatkov, brezuspešno.

Naša domača industrija je doslej proizvajala razne sanitarne izdelke iz pločevine, emajlirane z emajli odlične kakovosti. V tej proizvodnji imajo nekatera naša podjetja že več kot petdesetletne izkušnje, njihovi izdelki pa slove po dobri kakovosti in lepi obliki ter kot taki uspešno konkurirajo tovrstnim ino-

zemskim proizvodom doma in v tujini.

Zadnja leta, zlasti v l. 1972 ter v prvih mesecih tekočega leta pa je domača proizvodnja teh izdelkov močno nazadovala in bo sodeč po kritičnem stanju, ki traja že dve leti docela ustavljena, če ne bo dosežen sporazum o primernih cenah za tovrstne izdelke.

Danes potrošniki zaman iščejo domačo pločevinasto emajlirano kopalno kad, ki so jo še pred nedavnim lahko kupili za 250 do 300 din, dočim stane uvožena kad enake kakovosti nič manj kot preko 1000 dinarjev.

Sanitarne izdelke, zlasti kopalne kadi, uvažamo iz Italije, Avstrije in Češkoslovaške. Na Češkoslovaškem baje primanjkuje kopalnih kadi zaradi uvoza v našo državo?!

Naši domači potrošniki pa vedno bolj povraščujejo po domačih sanitarnih izdelkih. Ker niso informirani o dejanskem stanju naše proizvodnje tovrstnih izdelkov, izrečejo marsikatero pikro pripombo na njen račun.

V naši državi so največji proizvajalci pločevinastih emajliranih kopalnih kadi in drugih sanitarnih izdelkov te vrste EMO — Celje, Energoinvest — Metal emajl v Bosanskem brodu in Deligrad v Nišu.

Vsi ti proizvajalci do sedaj tovrstne izdelke delajo z veliko izgubo. Cene teh izdelkov so ostale nespremenjene od leta 1966, od takrat pa sta bili že dve devalvaciji dinarja, ki sta močno vplivali na podražitev pločevine za izdelavo emajliranih kopalnih kadi in drugih sanitarnih izdelkov.

Sedaj veljavna cena ne zadostuje niti za kritje stroškov materiala in tovrstnih uslug, od nje pa so proizvajalci v zadnjih dveh letih utrpeli velike izgube.

Proizvajalci so že leta 1971 dosegli sporazum o povišanju cen kopalnim kadem in drugim sanitarnim izdelkom in ga januarja letos predložili zveznemu zavodu za cene. Ta jim je odgovoril, da ni bila dostavljena potrebna dokumentacija, ki bi lahko opravičila zahtevo po zvišanju cen, pa tudi sicer, da predlagani odstotek povišanja ni v skladu z določili zakona.

Proizvajalci so zveznemu zavodu za cene dostavili zahtevano dokumentacijo, nakar je bil ta pripravljen dati svoj pristanek za zvišanje cen v določenem odstotku, vendar je spet zahteval od proizvajalcev, naj mu dostavijo medsebojno soglasje. Tudi tega so mu zopet dostavili.

Po krajšem prestopu je zvezni zavod za cene zopet zahteval od proizvajalcev, naj dostavijo dopolnitev k sporazumu, v smislu odstotka ude-

(Dalje na 7. strani)

Več sredstev za dopolnilno izobraževanje kot lani

Na vprašanja UREDNIŠTVA odgovarja predsednik mladinske organizacije v Elektromehaniki — JOŽE PERKO.

Vprašanje:

Kaj smatrate, da je konferenca mladine posebno podarila?

Odgovor:

Na redni letni konferenci je bil poseben poudarek na odnosu mojster — mladinec. Navzoči smo si bili edini v tem, da je pogosto potrebno dati mlademu delavcu moralno podporo oz. pohvalo za dobro opravljeno delo. Ni smoter v tem, da bi nas »gladili samo navzdol«, to ne! Če zaslužimo kritiko, naj nas grajajo, če pa pohvalo, naj nas pohvalijo. Govora je bilo tudi o delovni disciplini, ki ravno pri mladih ni najboljše. Z zadovoljstvom opažam, da je jesenska problemska konferenca opravičila svoje poslanstvo in je tovarna namenila veliko več sredstev za dopolnilno izobraževanje kot lani.

Vprašanje:

Ali menite, da bo možno realizirati zaključke konferenc?

Odgovor:

Mislím, da je možnost in upam, da bodo zaključki konference v celoti realizirani, potrebno pa je le malo dobre volje in truda.

Vprašanje:

Kaj menite o izobraževanju mladih v delovnem odnosu?

Odgovor:

Tovarna veliko sredstev izdaja za dopolnilno izobraževanje. Tako ima vsak mladinec možnost, da dokonča osnovno šolo. Omogoči se mu, da dela samo eno izmeno, če je to potrebno. Kar se tiče šolanja kadrov za SS izobrazbo pa je problem v tem, da tovarna da šolnine le za tisto število in profile kadrov, ki jih potrebuje. Tem slušateljem da seveda tudi ustrezno število dni plačanega dopusta za opravljanje izpitov itd. Ker pa je število šolnin precej manjše kot število prosilcev, je jasno, da ne more ustreči vsem in taki si morajo pač sami pomagati. Vendar

jim tovarna — če je le mogoče — najde delovno mesto, kjer se dela le v dopoldanskem času. Podobno je s šolanjem na višjih in visokih šolah. Vsako leto pošlje tovarna tudi določeno število ljudi v družbeno-politične šole.

Vprašanje:

Koliko mladih sodeluje v aktivu ZK neposrednih proizvajalcev?

Odgovor:

V ta aktiv so vključeni vsi člani ZK, ki niso nikomur nadrejeni. Kdor postane npr. brigadir, ne more biti več član. Mladih komunistov ni mnogo, nasprotno zelo malo ji je in treba bo pristopiti k akciji angažiranja mladih v ZK.

Vprašanje:

Kako gleda vodstvo tovarne in obrata na vas, mlade?

Odgovor:

Poudariti moram, da ima tako vodstvo obrata kot tovarne veliko posluha za delovanje mladine. Pomaga nam moralno in materialno. Tudi druge družbeno-politične organizacije z nami tesno sodelujejo. Tako sodelovanje si želimo tudi vnaprej.

TV oddaja »Mi med seboj« o Iskra-IEZE

(Nadaljevanje s 1. strani)

kritično obravnavo vrste drugih vprašanj, za katera menijo, da bi jih moralj v novi samoupravni organiziranosti čimprej rešiti.

Za uvod v razpravo je glavni direktor IEZE Vladimir Klavs predstavil tovarno in TOZD v njej, delovni kolektiv in njegove proizvodne naloge, ter zlasti pomembna prizadevanja za nadaljnji prodor njihovih izdelkov na tujem tržišču, kjer se Iskra, ramo ob ramo s svetovnimi proizvajalci elektronike, vse odločneje uveljavlja.

Njegovim besedam so sledila izvajanja številnih delavcev, ki so razpravljali o prenikavi osebnih dohodkov, o prelivanju sredstev iz ustvarjenega dohodka, o potrebi po ukinitvi naporega nočnega dela za žene, o potrebi po naporih vseh za boljše gospodarjenje, o varstvu otrok in preceh stanovanjskih problemih zlasti mladih delavcev z nižjimi prejemki, o nujni rešitvi problemov obrata TOZD — Avtomatika v Mokronogu, pa o solidarnosti, delavski kontroli. Izrazito kritične pripombe so nekateri imeli do Iskra Commerce ki naj bi ob prodaji

dopolnilnega asortimana drugih proizvajalcev zanemarjal skrb za plasman Iskrinih izdelkov, se loteval celo proizvodnje ali uvoza konkurenčnih izdelkov in podobno. Iz razprav o delitvi ostanka dohodka in iz kritičnih pripomb o Iskra Commerce pa je vela neinformiranost razpravljalcev, ki je ta vprašanja osvetlila prav gotovo drugače, kot pa dejansko zaslužijo.

Nadalje je bilo govora še o solidarnosti med TOZD znotraj branžne organizacije, o delavski kontroli, o organiziranosti družbeno-političnih organizacij znotraj branžne organizacije, o potrebi po samoupravnem izobraževanju delavcev da bodo v organih upravljanja lažje sodelovali in odločali in o podobnem. V razpravo delavcev IEZE so pa posegli tudi Mitja Svab — predsednik komisije RS ZSS za samoupravljanje, Peter Toš predsednik komisije za samoupravljanje pri CK ZKS, Vinko Hafner — sekretar mestne konference ZKS Ljubljana, sekretar ZK ZP Marjan Vrabec ter sekretar ObK ZKS Ljubljana — Siška Leopold Krebelj in sekretar ObK ZKS Novo mesto — Franc Šali.

ISKRA — ELEKTROMECHANIKA KRANJ

razglašča prosto delovno mesto

VODJA KONTROLE

v obratu Mehanizmov — Lipnica

Pogoji:

kandidat mora imeti visoko šolsko izobrazbo strojne smeri ter 3-letno prakso; zaželeno je tudi znanje enega tujega jezika.

Pismene prijave pošljite do 1. aprila 1973 v kadrovski oddelek naše tovarne.

Razprava ni posegla v globino problemov

(Nadaljevanje s 3. strani)
ženski. Tem možnostim in razmeram ustrežno mora biti organizirana delitev in razpored dela. Medtem ko imamo še kar dobro organizirano prehrano in prevoz na delo pa je slabo organizirano otroško varstvo in letovanje. Oboje ne zadošča za tako stopnjo zaposlitve in tako strukturo zaposlenih. Za zboljšanje možnosti letovanja se bomo morali v kratkem za nekaj odločiti. Taka neodločnost traja namreč že predolgo. Za izgradnjo otroškega varstva in ustanov pa smo se

že odločili; združujemo sredstva ter pospešeno gradimo objekte tam, kjer ljudje živijo.

V izobraževanje in otroško varstvo dajemo v vseh oblikah skoraj 5% v primerjavi z osebnimi dohodki. V to pa niso všteti funkcionalni stroški šolstva, ki ga financira družbena skupnost iz družbene akumulacije. Investiranje v izobraževanje moramo vedno gledati kot dolgoročno. V zadnjem času govorimo, da je strokovno šolstvo zastavljeno, da se odvija v neprimernih prostorih, da še

nismo izoblikovali našim razmeram in potrebam ustreznih kadrovskega profila. Po našem mnenju izgubljam preveč časa v formalnostih in iskanju nečesa popolnega, pre malo pa v funkcionalnosti pridobivanja in priznanja znanja, ki bi bilo smotno na celotni liniji človek — delo — izobraževanje (šola) in obratno.

Politične organizacije so v skladu s svojimi tekočimi zahtevami sprejele program socialne politike, ki ga je narokovala politična usmeritev za odpravo neupravičenega

socialnega razlikovanja in definiranje socialne politike v neki delovni organizaciji. Tovarniški program ima namen, da se združeno obravnava zadeve vseh področij. Mi smo definirali socialno politiko kot del poslovne politike, ki je po delih obravnavana v okviru gospodarske oz. kadrovske politike.

Socialna politika je zelo obširno področje (osebni dohodki, izobraževanje, otroško varstvo, stanovanjska politika, prehrana, letovanje, varnost pri delu, zdravstveno varstvo, socialna pomoč itd.). Osnovno vodilo je, da si delovni ljudje s svojim delom in samoupravnimi odločitvami izoblikujejo svoj socialni položaj. Že letos so nastale pomembnejše spremembe v razponih OD, v višini regresa za prehrano, povečanje št. pendij itd., posebno pa še s povečano stopnjo stanovanjskega prispevka od 4 na 6%. Celotna politika financiranja stanovanjske izgradnje je naravnana v družbeno usmerjeno gradnjo s poudarkom na izgradnji najemniških stanovanj. Večkrat načeto vprašanje je evidenca težjih socialnih primerov in dodeljevanje socialnih pomoči v denarni obliki ter organiziranje dopustov z delnim financiranjem s strani sindikata. Sindikat se zavzema, da bi v tako veliki delovni organizaciji kot je naša, morala imeti socialna služba stalno evidenco socialnih primerov.

Gospodarski položaj tovarne je takle: leta 1971 in 1972 smo natančno načrtovali naš srednjeročni razvoj. Vrednost proizvodnje se bo v petih letih približno potrojila. Nekaj vpliva na tako povečanje ima tudi povečanje cen, vendar se večji del nanaša na širitev obsega proizvodnje, zlasti na telefonijo. Ena izmed bistvenih političnih ugotovitev za našo organizacijo je, da ljudje lahko za daljše obdobje računajo na stalnost dela in na svojo socialno varnost. V petih letih bomo v razširitev in obnovo poslovnih sredstev investirali okrog 300 milijonov din. Osnovna poanta razvoja v tem obdobju je na telefoniji. Naše stališče je, da intenzivnost investiranja ne sme negativno vplivati na pogoj normalnega večanja osebnih dohodkov, obenem pa moramo skrbeti tudi za primeren razvoj drugih panog proizvodnje. Posebno pozornost je treba posvečati stroškom in cenam. Letos bo zaključena investicija za elektronsko telefonijo, stekla bo proizvodnja telefonskih central, izboljšan bo asortiment in osvojene nove kvalitete pri stikalih, števcih in električnem ročnem orodju.

Osebnih dohodki so dosegli primerno raven v primerjavi z drugimi grupacijami, čeprav so nam precejšen del tega pobrali povečani življenjski stroški, zato ne moremo govoriti o kakšnih izjemnih dosežkih.

Ob koncu je treba povedati tudi to, da bodo morali po

stajati sindikalni odbori po obratih in področjih mnogo samostojnejši kot doslej. Sindikalni odbori dislociranih obratov (Mehanizmi — Lipnica, Telefonski elementi — Blejska Dobrava) imajo glede tega še poseben položaj, ker spadajo k drugim občinam in so vključeni v tamkajšnje občinske sindikalne svete, kamor se odvaja tudi del članarine.

Razprava se kljub nakazanim problemom ni razvila in je ostala v ozkih mejah družbenega standarda in socialne politike, kar je za občni zbor sindikata tako velike organizacije skorajda nerazumljivo. Vsekakor je moč reči, da take molčečnosti na prejšnjih zborih nismo doživeli, zato nastaja vprašanje kje so vzroki?!

Ob koncu je navzoče pozdravil tudi predsednik Obč. sind. sveta Kranj, Stane Božič, ki se je zahvalil za konstruktivno sodelovanje in dodal nekaj misli o kadrovske politiki in stanovanjski problematiki, o čemer pa bomo poročali, ko bodo nekateri problemi bolj jasni.

V novi odbor so bili izvoljeni: Andrej Cegnar, ATN; Jože Čebulj, proizvodno področje; Stefan Česen, tehnološko področje; Vinko Ješe, ATN; Anton Kokalj, ATN — Blejska Dobrava; Vili Kopina, ERO; Jernej Kosmač, investicijsko področje; Cveto Krstič, Stevci; Janez Kuhar, ATN; Ivan Mezeg, investicijsko področje; Klavdij Mulič, kadrovsko področje; Gavriilo Pakič, področje kvalitete; Boris Poljšak, Mehanizmi; Jože Prelovšek, Stevci; Franc Sitar, ATN; Viktor Stanonik, organizacijsko področje; Boris Suhadolnik, tehnološko področje; Vinko Šarabon, ATN; Anton Šarc, ERO; Milan Senk, Stikala; Janez Tomazin, področje ekonomike in financ, Mira Vukanac, Stevci; Marjan Zadražnik, proizvodno področje; Janez Zajc, razvojno področje; Nataša Zalar, ATN; v nadzorni odbor pa Franc Bajželj, ATN; Rado Kokalj, področje ekonomike in financ; Anica Mugerli, Stevci.

Na rob tega zapisa bi pripomnil, da bo treba ozvočenje v dvorani nujno izboljšati. Mikrofonji ne odgovarjajo, ker je treba govoriti približno! Ker se nekaterih govornikov skorajda ne razume, nastaja v dvorani nemir, kar stanje še poslabša. Dodatno omenjam željo mnogih, in sicer: Čimprej naj se sprejme sklep, da se med zasedanjem kafenje opusti.

ABC

Samoupravni profili našega marketinga

(Nadaljevanje z 2. strani)
treb združenega podjetja, marketinški ansambel ne bo mogel dalj časa vztrajati v svoji servisni vlogi: zlasti ne potem, ko bodo novo izoblikovane samoupravne enote Iskre potrebovale izdatnejšo marketinško podporo kot v časih, ko je celotno ekonomsko podjetje pokrival široki »dežnik« Iskra Commerce.

MARKETING V FAZI SAMOUPRAVNIH PRERAZVRŠCANJ

V podjetju, ki si prizadeva najti svojo tržno fiziognomijo — tokrat v smislu ustavnih dopolnil — so novo izoblikovane TOZD nedvomno upravičene povabiti k sodelovanju proizvodne enote ZP Iskra, čeravno obraten proces ni nič nemogočega.

Z ustavnimi dopolnili pospešeno samoupravno prerazvrščanje je pozitivno vplivalo na razvoj samoupravne zavesti v Iskra Commerce. Pustilo pa je za seboj precej praznine in poslovne nedorečenosti, ki naj jih čimprej zapolnijo samoupravni dogovori s proizvodnimi TOZD združenega podjetja. V tej naglici je sektor marketinga »pristal« na dokaj nizkih in neprimernih terenih, v TOZD branžne prodaje, ki v per-

spektivi prav gotovo ni edini odjemnik marketinških storitev. Tukaj je še TOZD za blagovni promet v konkretnih sferah jugoslovanskega trga, ki je nedvomno nosilec in izvajalec poslovne politike podjetja na posameznih regionalnih področjih. Kako naj si razlagamo dejstvo, da za omenjeno TOZD ni predviden niti en »marketinški dinar«, medtem ko so njene obveznosti na domačem trgu več kot očitne?

Obstoječa situacija prejkone ne pomeni, da so se druge TOZD Iskre in Iskra Commerce odpovedale marketingu, oz. kreiranju svoje lastne poslovne in samoupravne politike, ki ustreza njihovim gospodarskim in tržnim specifičnostim. Trenutna »lokacija« marketinškega zbora je prav gotovo začasna. Svoje pravo mesto bo dobil nekje pri vrhu ZP Iskre — potem ko se bodo na podlagi ekonomskih zakonitosti izoblikovale proizvodno zaokrožene in tržno utemeljene TOZD — neglede na to, odkod bodo prišle ustrezne pobude. Sele tedaj bodo lahko prišli na vrsto resni samoupravni dogovori med odjemniki marketinških storitev in službo, ki bo po vsej verjetnosti zahtevala zase

status TOZD. S tem pa se bo moral sektor marketinških dejavnosti odpovedati proračunskemu alimentiranju — da bi bila končno izpolnjena želja delavcev tega pomembnega sektorja, ki stremijo za objektivnim vrednotenjem svojega dela.

CASOVNA STISKA

Nič posebno prerokovanja nima v sebi predvidevanja, da bodo obstoječe in bodoče TOZD združenega podjetja kaj kmalu začutile potrebo po načrtnih in resnično učinkovitih posegih na domačem in tujih trgih in da bo marketinškim storitvam »zrasla cena«. Najbrže veliko nad vsoto, ki jim je prisojena z letošnjim provizoričnim proračunom. Obraten primer bi bil dokaz, da so bile samoupravne integracije izforsirane ad hoc in ne na podlagi interesne, gospodarske pogojene »privlačnosti« ter kličkor mogoče jasno definirane poslovne politike podjetja doma in v inozemstvu. Takšno možnost seveda izključujejo ustavni amandmaji, ki sproti režejo korenine poslovnih negibnosti ter birokratskim, tržno neutemeljenim »samoupravno pobarvanim« tvorbam.

S te strani je nevarnost skorajda izključena. Več zaskrbljenosti lahko povzroči tržna stagnacija, ki bi jo lahko povzročila predolga samoupravna omahovanja in odsotnost tržno opredeljenih ciljev, tempiranih na daljši rok.

Marketing je eden od učinkovitih pripomočkov, da do te stagnacije ne pride. Zato bi se kazalo po kratkem postopku dogovoriti o njegovi samoupravni podobi in konkretnih obveznostih, ki naj omogoči njegovo konstruktivno uveljavljanje v prid celotnega združenega podjetja. Istočasno pa tudi učinkovitejšo kontrolo nad izrabo finančnih sredstev ter tržnimi učinki. S tem bodo postale brezpredmetne razprave o njegovi »pravšni lokaciji« in o virih finansiranja dejavnosti, ki ima v gospodarsko razvitejših deželah status tržnega inženiringa ter pomembno vlogo v ekonomskih načrtovanih podjetjih.

Mirko Ljubič

Mladi v IEZE

(Nadaljevanje s 3. strani)
tomatika v kratkem pa bo izvedena tudi v Feritih in Keramiki.

Na osnovni rezultatov ankete je bil za mladino organiziran tudi plesni tečaj s samo polovično šolnino. Ta akcija je bila nedvomno potrebna, saj družbenega življenja med mladimi po TOZD sploh ni bilo in bo tako tudi ta akcija koristila spoznavanju mladih med seboj, kar je gotovo osnovna vsakega družbenega sodelovanja. Ni pa za zamenjati tudi vzgojno-rekreativnega pomena plesa.

Posebno je opazna aktivnost mladih v družbeno-političnih organizacijah, kjer so največkrat ravno mladi iniciatorji raznih akcij.

Ena najpomembnejših akcij, ki je trenutno v teku pa je izdajanje lastnega glasila

Panorama. Kot sredstvo informacij bo to glasilo, seveda ob pravilnem izpolnjevanju svojega namena, v veliko korist pri nadaljnjem delovanju mladinske organizacije, kamor med drugim spada tudi vzgoja mladih v moralno in politično zrele osebnosti ter prave samoupravljalce.

Večkrat ugotavljamo, da je bilo v preteklosti pri vzgoji mlade generacije marsikaj zgrešenega in zamujenega. Vendar na srečo, lahko mnogokrat ugotovimo tudi, da je to generacija, ki se zna tudi sama vzgajati. Tudi za mlade v IEZE smo prepričani, da vedo kaj hočejo in kaj morajo doseči, zato nam preostane le še, da tisti, ki jim lahko ali pa smo jim dolžni nuditi pomoč, te pomoči ne odrečemo.

Pavlovič Jaka

**DOPISUJTE
V ISKRO!**

Težavam primern uspeh v letu 1972

(Nadaljevanje s 5. strani)

Izkušnje kupcev, potrošnikov in proizvajalcev. No, proizvajalci so tudi to dostavili in tako izpolnili vse zahteve zveznega zavoda za cene. Iz dostavljene dokumentacije je bilo jas-

ukrene za primerno ureditev cen. Dostavili so vse potrebne podatke, iz katerih je jasno razvidno razmerje med cenami domače proizvodnje teh artiklov in med cenami uvoženih artiklov.

Po tem sestanku, ki je bil meseca marca 1972 je zvezni zavod za cene zopet zahteval od proizvajalcev dodatne podatke, ki so se nanašali na devalvacijo dinarja in v zvezi s tem na ceno pločevine za izdelavo kopalnih kadi in drugih tovrstnih sanitarnih izdelkov. Proizvajalci so tudi tej zahtevi zadostili ter poslali zveznemu zavodu za cene točno in neizpodbitno tovrstno dokumentacijo. To se je zgodilo aprila leta 1972.

Od takrat pa do danes je minilo že skoraj leto dni. Kljub neštetim intervencijam republiških predstavnikov in zvezne gospodarske zbornice, se je zapleteno kolesje ustavilo, proizvajalci pa so vedno na slabšem.

In končno, komu to koristi? Proizvajalcem in potrošnikom prav gotovo ne! Torej komu?

V obratu TOBI v Bistrici pri Limbušu, je bila močno zmanjšana proizvodnja oljnih peči, te pa so v tem obratu glavni proizvod. Izpada te proizvodnje pa ni uspelo nadoknaditi z drugimi izdelki.

Ocenjujemo, da je v vseh treh obratih izpadlo v letu 1972 za okrog 60 milijonov din proizvodnje.

Delavski svet EMO je ob potrditvi zaključnega računa za I. 1972 sprejel jasne smernice za poslovanje v letošnjem letu, ki jih bomo morali uresničiti, če se hoče kolektiv izvleči iz težav, v katere je nehote zašel.

Reklama - pomembna oblika pospeševanja in povečanja prodaje artiklov

V tržnem gospodarstvu in ob določenem tržnem položaju mora podjetje vložiti veliko naporov, da lahko prodaja svoje izdelke ali storitve in zadovolji kupce, obenem še doseže zadovoljiv dobiček.

Možnosti do vpliva na trg v svojo korist je več, toda ni lahko izbrati pravo pot. Za podjetje je pomembno, kako oblikuje izdelke in prodajni asortiment, katere prodajne metode in poti izbere, kakšna je politika cen in kako oblikuje (ekonomsko) propagando. Prav tej zadnji dajejo v svetu in tudi v naši državi velik pomen. Pravilna izbira sredstev propagande - reklame, zaradi prilagoditve tržišču, je nujna zaradi racionalizacije stroškov. Visoki stroški reklame ne pomenijo vedno tudi visokega učinka oz. povečanje prodaje.

Eden izmed takih primerov bi bila reklama na televiziji: »GRAMOFON - GRAMOFON ... ISKRAFON«. Menim, da je to dobro zamišljena reklama, ker pa jo gledalci TV že daljše obdobje večer za večdom tudi večkrat gledajo in poslušajo, je postala neprijazna. Sklepam, da je v takih in podobnih primerih učinek prav nasproten od pričakovanega, ker stalno se ponavljajoča reklama kupca odvrača od reklamiranega izdelka in od firme. Stalno ponavljajočim reklamam in tudi enkratnim, za katere je treba odšteti veliko denarja, se je treba izogniti. Bolje je previsoke izdatke razporediti v druge namene, npr. za prilagoditev oblikovanja izdelka posebnim željam, potrebam in modnim muham, prilagoditev komercialnim pogojem, službi raziskave tržišča in servisnih službam.

Izrednega pomena za učinkovitost prodaje je stik potencialnih kupcev s prodajalci. Prav ti so v večini primerov odločilni, da se kupec odloči za nakup izdelka ene ali druge firme. Navajam primer takega stika, ki sem ga zabeležil v neki blagovnici, kot pasiven udeleženec. Na TV sporedu je bila barvna športna oddaja in v oddelku so bili mnogi TV aparati vključeni. Med gručo radovednežev so bili tudi kupci, od katerih se je nekdo zanimal za barvni TV sprejemnik Iskrine izdelave, ki pa ni bil vključen. Prodajalec mu je nakup resno odsvetoval, češ da se ti aparati hitro kvarijo in imajo slabo sliko. Hvalil in ponujal je predvsem tri vrste barvnih TV sprejemnikov japonske izdelave, neke druge sprejemnike tujih proizvajalcev in aparat neke konkurenčne domače firme. Kupec je bil drugačnega mnenja, slišal je namreč, da so Iskrini barvni TV sprejemniki naj-

boljši. Prosil je prodajalca, naj vključi še tega, vendar ga je le-ta ponovno opozoril na slabe strani sprejemnika, ni pozabil dodati težav, ki bi jih imel s servisom, češ da konkurenčno podjetje popravlja na domu in takoj. Po kratkem posvetovanju se je kupec odločil za TV sprejemnik, ki ga je hvalil in pripočil prodajalec.

Ta primer ni osamljen, ko je prodajalec s svojim nestrokovnim znanjem za TV tehniko, preusmeril kupca. Kakšna je to reklama in učinkovitost ni treba posebej poudarjati. Zato je treba prav prodajalcem posvetiti več pozornosti, jih seznanjati z izdelki in podjetjem, organizirati zanje določena tekmovanja v trgovini idr. oblike. Take naložbe prav gotovo ne bodo zgrešene.

Reklama, kot oblika pospeševanja prodaje je pomemben faktor uspešnega poslovanja podjetja. Ni pomembno le to, da se za reklamo izloča in troši sredstva, temveč je nujno potrebna sprotna kontrola uspeha posameznih sredstev oz. akcij in celotne reklamne dejavnosti.

Leban

Zahvale

Ob težki izgubi dragega sina in brata

FRANCA TRDINE

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem iz oddelka Termoplast in Ploščatega releja obrata ATN v kranjski tovarni za izraze sožalja, podarjena venca, denarno pomoč ter spremstvo na njegovi zadnji poti.

Mama Minka ter brat Drago

Ob smrti moje mame

FRANCIŠKE SILAR

se iskreno zahvaljujem sodelavcem v obratu »Merilne naprave« tovarne Elektromehanika, Kranj za izraze sožalja, podarjeni venec in spremstvo na njeni zadnji poti.

Sin Marjan Silar

ISKRA - glasilo delovnega kolektiva ZP Iskra Kranj, industrije za elektromehaniko, telekomunikacije, elektroniko in avtomatiko - Urejuje uredniški odbor - Glavni urednik: Igor Slavec. Odgovorni urednik: Janez Silc. - Izhaja tedensko - Rokopisov ne vračamo - Naslov uredništva: ISKRA Kranj, Savska loka 4, telefon 22.221, int 333 - Tisk in klišej: »CP Gorenjski tisk« Kranj

REZULTATI POSLOVANJA EMO V LETU 1972

	Doseženo 1972	Plan 1972	Doseženo 1971	Indeks 4:3	Indeks 4:2
1	2	3	4	5	6
Proizvodnja - ton	31.728	33.037	29.567	89	93
Proizvodnja - din	389.693.000	463.829.000	404.273.000	87	104
Realizacija - din	361.772.960	441.772.000	402.254.000	91	111
Izvoz v dev. din	30.362.007	42.500.000	47.305.053	111	156
Izvoz v \$	2.019.936	2.500.000	2.832.767	113	140
Celotni dohodek	366.529.469	445.772.000	405.345.445	91	111
Stroški R-4	343.674.353	424.125.000	372.466.852	88	108
Porab. sredstva	262.419.993	333.050.000	297.769.794	89	113
Pog. in zak. obvez.	14.269.218	16.428.000	16.704.152	102	117
Dohodek	104.109.476	112.722.000	107.575.651	95	103
Realiz. OD bruto	83.064.941	91.947.000	93.095.600	101	112
Ostanek za sklade	6.775.317	4.347.000	-	-	-
Popr. štev. zaposl. po stanju zad. v mesecu	3.758	3.500	3.511	100	93
Popr. OD na zaposl. (na podl. vkalk. ur)	1.301	1.525	1.549	102	119

V mesecu avgustu je bil sprejet rebalans gospodarskega plana in se primerjave nanašajo na rebalansirani plan.

no razvidno, da vsi v sporazumu podpisani kupci predstavljajo več kot sedemdeset odstotkov skupne potrošnje pločevinastih emajliranih sanitarnih izdelkov.

Ta procedura je zahtevala od proizvajalcev veliko dela in je bilo po vseh izgledeh sodeč zadoščeno zahtevam zveznega zavoda za cene, ki pa je iz neznanih razlogov zavlačeval postopek za odobritev povišanja cen tako, da je prišlo 26. novembra 1971 do zamrznitve cen in je bil ves trud in delo proizvajalcev zaman.

Značilno je, da je bilo v mesecu februarju 1972 odobreno povišanje cen za lito-železne kopalne kadi za okrog 94 %, ki jih proizvajajo nekatera podjetja v naši državi.

V začetku leta 1972 je proizvodnja pločevinastih emajliranih kopalnih kadi in drugih tovrstnih sanitarnih izdelkov zašla v skrajno kritično fazo. Zaradi vedno večje izgube so proizvajalci začeli zmanjševati proizvodnjo, delavski svet EMO-Celje, pa je bil primoran celo ustaviti celotno proizvodnjo v obratu emajlirnice kopalnih kadi in drugih sanitarnih izdelkov v Kruševcu.

Znano je, da je v Kruševcu precej rezervne delovne sile, tej pa so se pridružili še delavci iz omenjenega obrata, ki že skoraj leto dni prejemale minimalne osebne dohodke, v strahu, kaj jim bo prinesel jutrišnji dan. Kljub temu, da ta obrat ne obratuje, pa je izguba znatno manjša kot če bi obratoval.

V takem, skrajno kritičnem položaju so zahtevali proizvajalci, naj zvezni zavod za cene končno vendarle nekaj

Zahtevi proizvajalcev je sledil sestanek v Beogradu, na katerem so predstavniki zveznega zavoda za cene skupno s proizvajalci nesporno ugotovili, da je treba cene sanitarnih izdelkov primerno urediti.

ISKRA ELEKTROMECHANIKA

Komisija za tehnične izboljšave objavlja

RAZPIS

za sprejem koristnih predlogov, s katerimi bi dosegli:

- nadomestitev uvoznega materiala z materialom domačih proizvajalcev
- zmanjšanje stroškov za material (koristna uporaba ostankov)
- uporaba nekurantnih materialov.

Komisija želi z razpisom podpreti prizadevanja, da bi zmanjšali stroške za material, predvsem z nabavo domačih materialov. Pogoj, ki ga postavlja komisija pa je, da je pri tem treba doseči isto oz. zadovoljivo stopnjo kvalitete izdelkov.

Predlogi, ki jih bo komisija prejela do 30. 6. 1973, bodo nagrajeni s povišanjem od 10 do 30 % glede na pravilnik.

Vsak obrazložen, pismen predlog bo nagrajen s 100,00 din, ne glede, ali ga bo tovarna uporabila, ali ne.

Nagrajeni bodo tudi predlogi oseb, ki jim je to redna delovna dolžnost, če bodo predlogi presegli običajne delovne naloge predlagateljev.

Predloge sprejema odsek za racionalizacije - razvojno področje - telefon 320.

**OBVESTILO ŠTIPENDISTOM —
UDELEŽENCEM ISKRIADE**

Klub štipendistov Iskre vabi vse udeležence Iskriade naj se javijo na naslov IO KŠI — REFERAT ZA ŠTIPEDIJE, 61000 LJUBLJANA, Trg prekomorskih brigad 1, zaradi povrnitve stroškov.

IO kluba štipendistov ZP Iskra

Počitniška skupnost ZP Iskra

Program letošnjih izletov

Počitniška skupnost ZP Iskra pripravlja v letu 1973 več krajših in daljših izletov in vabi člane delovnih skupnosti ZP Iskra, da se jih v čimvečjem številu udeležijo. Informativno objavljamo program in čas izletov, cene in podrobnejše programe pa bomo objavili pred vsakim izletom, vendar dovolj zgodaj, da se bodo zainteresirani zanje lahko odločili.

14. aprila

— 1-dnevni izlet na spomladanski Zagrebški velesesjem, z ogledom gradu Mokrice in kopanjem v Čateških toplinah

27. aprila

— 3-dnevni izlet na Češko z ogledom Brna, Bratislave in Dunaja

1. maja

— piknik na Zbiljskem jezeru brez organiziranega prevoza

5. maja

— 1-dnevni izlet v Rakov Škocjan, Cerknico in Travno goro

12. maja

— 2-dnevni izlet preko Zagreba v Jajce in Banja Luka

19. maja

— 1-dnevni izlet v Benetke

25. maja

— 3-dnevni izlet z ogledom parade ob dnevu mladosti v Beogradu, hidrocentrale Djerdap in bližnjega romunskega mesta Turnu Severin

2. junija

— 2-dnevni izlet prek Novega mesta in Karlovca na Plitvička jezera, s povratkom prek Senja in Crikvenice v Ljubljano

9. junija

— 1-dnevni izlet v Maribor in na Pohorje, skozi dolino Drave, prek Dravograda in Velenja povratek v Ljubljano

16. junija

— 1-dnevni izlet po dolini Krke s kopanjem v Dolenjskih toplinah

23. junija

— 1-dnevni izlet čez Vršič v Trento, po dolini Soče in povratek prek Idrije

30. junija

— 1-dnevni izlet v Kočevje, vožnja ob Kolpi, ogled Baze 20 in povratek v Ljubljano

25. avgusta

— 1-dnevni izlet v Celovec z ogledom Gosposvetskega polja, prek Beljaka in Trbiža na piknik v dolini Tamar in pozno zvečer povratek v Ljubljano

1. septembra

— 1-dnevni izlet v Logarsko dolino, na Okrešelj in Golte

8. septembra

— 1-dnevni izlet v Kumrovec, s kopanjem v »atomskih toplinah« v Podčetrtku

15. septembra

— 1-dnevni izlet na jesenski Zagrebški velesesjem

22. septembra

— 2-dnevni izlet na Oktoberfest v München, ogled bivšega koncentracijskega taborišča Dachau, povratek čez Grossglockner v Ljubljano

29. septembra

— 1-dnevni izlet na trgateg v Gadovi peči — ogled Kostanjevice in Pleterskega samostana

6. oktobra

— 2-dnevni izlet na Štajersko trgateg z ogledom Ptuja, Ptujске gore in Rogaške slatine

29. novembra

— 3-dnevni izlet z letalom v Egipt, z ogledom Kaira in Doline kraljev.

Turni smuk: Komna — Kal

V soboto, 17. marca 1973, zgodaj zjutraj smo se odpeljali iz Ljubljane proti lepi Gorenjski. Med potjo so nas v Kranju že čakali ostali Iskraši, pri Zlatorogu pa še Goričani. Do Savice smo se prav lepo ogrevali, nato pa dali smuči in ostalo opremo na tovorno žičnico. Po lepi poti, krasnem vremenu in ob grmenju plazov v bližnji Ko-

marči smo prišli na Komno vsi dobro razpoloženi. Po kosilu in kratkem počitku smo se že odpravili na Planino pod Bogatinom, kjer smo se preizkušali in se vadili v vijuganju. Proti večeru smo se vrnili v dom na Komni že malce utrujeni od celodnevne naprežanja in lepih doživetij. V domu je bilo zelo prijetno razpoloženje, a kma-

lu smo odšli spat, ker nas je naslednji dan čakala lepa, pa krepka tura.

V nedeljo zjutraj smo se odpravili na Vrataca (1803 m). Po dvehurni hoji smo se odpočili in občudovali Krn in vso njegovo lepo okolico. Ob 9. uri pa smo bili že na Lanževici (2003 m), kar je bil naš cilj. Od tu je prelep razgled od Pršivca do Triglava. Dolga vrsta velikanov, belih in od sonca obsijanih, pod nami vitka Trenta, za njo pa vsa »rajda« zahodnih Julijcev. Ne veš, kje se ustavi pogled pri tej vsemočnosti. Ob odličnem snegu in prelestnem vremenu smo se nato divje spustili proti Kalu. To je bila zares čudovita smuka po takoimenovanih »hrvaških travnikih«. Seveda ni šlo vse brez padcev, vendar pa brez nezdod. Na planini Razor smo se spet počakali in odpočili, uživajoč že toplo sonce, nato pa nadaljevali pot po Komni na planino Kraj in proti domu na Komni, kjer nas je že čakala topla jedilnica, seveda ne prazna. Popoldne smo se spustili proti Savici. Povsem razumljivo — na tem delu poti je bilo precej telovadbe po serpentinah, posebno za tiste, ki še niso tako izburjeni na smučeh.

Celotna tura je bila zelo lepa, pravzaprav za vsakogar čudovito doživetje, a kljub temu »damska«, ne preveč zahtevna in za skupino 21 članov našega planinskega društva prav prijetna, čeprav orientacijsko nekoliko težja, ker moraš izbirati prave prehode po tej sneženi puščavi. Pa je vendarle šlo dobro in brez poškodb, razen številnih, a neznatnih padcev, ki pa smo jih že vsi več ali manj navajeni. Mislim, da bo ostal ta turni smuk vsem v lepem spominu, posebno zato, ker smo imeli idealno vreme in zares prijetno družbo.

Stojan Julij

RAZPIS

Uprava Počitniške skupnosti Iskra razglašča prosta sezonska delovna mesta za določen čas, za delo v počitniških domovih v Poreču, na Dugem otoku, Bledu in v Trenti:

1. UPRAVNIKE
2. SAMOSTOJNE KUHARICE
3. SERVIRKE
4. KUHINJSKE POMOČNICE
5. ČISTILKE — SOBARICE
6. TOCAJKE
7. KUHARJE ZA PEKO NA ŽARJ

Pogoji:

Kandidati pod št. 1, 2, 7 morajo imeti večletno prakso za delo v gostinskih obratih.

Pod št. 3, 4, 5 in 6 pa nekaj prakse in smisel za opravljanje dela v gostinstvu.

Pri zaposlitvi imajo prednost svojci članov Iskre, upokojeenci Iskre, štipendisti Iskre. Posebno prednost imajo osebe, ki so že zadovoljivo delale v naših domovih. Pismene ponudbe vložite na naš naslov — Počitniška skupnost Iskra, Ljubljana, Trg prekomorskih brigad 1, soba št. 616/VI, telefon 55-898.

Pogodbeno delo traja po dogovoru, smiselno pa od začetka do kraja sezone. Hrano in stanovanje imajo brezplačno za čas zaposlitve.

Osebe, ki so socialno zavarovane, morajo upravi PS predložiti svoje žiro račune, osebe, ki niso zaposlene pa delovno knjižico.

Vsi zaposleni morajo biti zdravstveno pregledani za gostinsko delo.

Prijave sprejemamo do zasedbe delovnih mest.

Uprava PS

Del smučarske ekipe s pokalom na Starem vrhu

Smučarji „Elektromotorjev“ prvi

V soboto, 3. marca, je bilo na Starem vrhu nad Škofjo Loko občinsko sindikalno smučarsko prvenstvo. Nastopilo je 10 kompletnih ekip in še precej nepopolnih izven konkurence.

»Elektromotorji« so tekmovali s popolno ekipo in odločno zasedli prvo mesto ekipno in osvojili (že četrtič!) prehodni pokal.

Posamezno pa je bil prvi Ivan Mohorič, drugi Tone

Gartnar, tretji pa Jernej Osenčič — vsi iz »Elektromotorjev«. Od deklet pa je bila posamezna prva Cveta Tolar, druga pa Minka Gartnar.